

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/35/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5321201606
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5321201606.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róbert Urbana a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci manželky/matky Mgr. G. W., rod. E., nar. X.X.XXXX, bytom O. XXX, právne zastúpenej advokátom JUDr. Ladislavom Ščurym, so sídlom W., G. XXXX, proti manželovi/otcovi D. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. R., E. XXXX/XX, právne zastúpenému advokátom JUDr. Jozefom Gáplovským so sídlom N. U. H., V. B. XX, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletému dieťaťu D. W., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpenému kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 16P/14/2021-130 zo dňa 28. marca 2022 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje vo výrokoch o zverení maloletého D., nar. X.X.XXXX, do osobnej starostlivosti matky, o jej oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach a o neupravení styku otca s maloletým dieťaťom.

Rozsudok okresného súdu mení vo výroku o výživnom tak, že otec je povinný prispievať od právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode manželstva rodičov na výživu maloletého D., nar. X.X.XXXX, výživným v sume 150 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Rozsudok okresného súdu zostáva nedotknutý vo výroku o rozvode manželstva G. W., rod. E. a D. W., ktoré bolo uzatvorené XX.X.XXXX.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Vzhľadom na existenciu trvalého rozvrátenia vzťahov medzi manželmi okresný súd napadnutým rozsudkom ich manželstvo rozviedol. Doplnil, že nikoho nemožno proti jeho vôli nútiť zotrvať v manželstve, v ktorom došlo ku kvalifikovanému rozvratu vzájomných vzťahov. Jednoznačné a pevné negatívne postoje oboch manželov k ďalšiemu trvaniu manželského zväzku nedávali predpoklad na zmenu ich stanovísk. Nakoľko bolo nepochybné, že výchovu maloletého dieťaťa zabezpečuje matka, v ktorej starostlivosti neboli zistené nedostatky a tiež otec súhlasil so zverením dieťaťa do jej starostlivosti, okresný súd zveril maloletého D. do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude v bežných veciach zastupovať a spravovať jeho majetok.

2. V otázke výživného konštatoval, že maloletý je žiakom 7. ročníka základnej školy, je zdravý, užíva vitamíny v hodnote 20 eur mesačne a navštevuje školskú jedáleň, za ktorú sa platí mesačne 30 eur. Venuje sa turistickému a športovému krúžku, v ktorej súvislosti chodieval spolu s matkou na dvoj až trojdňové túry, pri ktorých súvisiace výdavky činia okolo 150 eur. Okresný súd za adekvátny rozsah mesačných výdavkov na maloletého považoval sumu 280 až 300 eur. Dodal, že spomínané náklady na

turistiku nemožno hodnotiť ako nevyhnutný výdavok. Ak by matke ich financovanie nevychádzalo, je na jej zvážení, aby absolvovali so synom skôr denné túry, pri ktorých by náklady neboli tak vysoké.

3. Okresný súd uviedol, že matka je zamestnaná ako učiteľka s priemerným príjmom cca 1.070 eur a zadefinoval jej základné obvyklé výdavky. Vo vzťahu k otcovi konštatoval, že často mení zamestnania, od začiatku roku 2020 pracoval v 19 zamestnaniach, pričom v priemere za rok 2020 jeho mesačný príjem predstavoval sumu 457 eur. Okresný súd však poukazoval na zárobok od spoločnosti EPF Group, a.s., v ktorej otec dosiahol v období mesiacov máj a jún 2021 hrubú mzdu v rozpätí 1.055 až 1.100 eur; pričom pracovný pomer bol ukončený v skúšobnej dobe zo strany zamestnávateľa z dôvodu slabého pracovného výkonu otca.

4. Nadväzne okresný súd vychádzal z princípu potenciality príjmu povinného rodiča. Uzavrel, že hoci otec je evidovaný ako nezamestnaný, jeho zdravotný stav je dobrý a nič mu nebráni nájsť si zamestnanie tak, aby dosahoval príjem, z ktorého bude schopný riadne platiť výživné. Poukázal na častú zmenu zamestnania otcom, čo „vyvoláva dojem, že je pracovný fluktuant.“ Potenciálny príjem otca okresný súd ustálil v sume 845 eur mesačne v čistom, čo zodpovedá príjmu v hrubom cca 1.100 eur.

5. Pri určení konkrétnej sumy výživného prihliadol na to, že je v možnostiach otca plniť vyživovaciu povinnosť v rozsahu cca 25% jeho príjmu, čomu zodpovedá suma 211 eur mesačne. Dodal, že podľa ustálenej súdnej praxe by 20 až 25% príjmu povinného rodiča malo predstavovať výživné na maloleté dieťa. K hornej hranici sa okresný súd priklonil z toho titulu, že otec sa so synom nestretáva a nekupuje mu darčeky. Tieto maloletému nosí starý otec, ktorý pred matkou nikdy neprezentoval, že by malo ísť o dary od otca.

6. Súvisiace tvrdenie otca o tom, že jeho vecné plnenia boli dieťaťu len dávané prostredníctvom starého otca, vyhodnotil ako účelové. Okresný súd neprihliadol na matkou tvrdenú skutočnosť, že otec v čase odchodu zo spoločnej domácnosti disponoval úsporami vo výške 30.000 eur, lebo táto skutočnosť nebola žiadnym spôsobom preukázaná. Neprihliadol ani na skutočnosť, že otec je vyučený masér, keďže v danom odbore nikdy nepracoval (minimálne nie počas manželstva), nie je preto pravdepodobné, že by otca zamestnali napríklad v kúpeľoch.

7. Nakoľko otec sa styku s maloletým D. nedomáha, okresný súd výslovne v rámci rozvodového rozsudku tento styk neupravoval. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

8. Proti tomuto rozsudku vo výroku o výživnom v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že bude povinný prispievať na výživu maloletého syna sumou 120 eur mesačne. Prioritne poukazoval na to, že nie je žiadnym fluktuantom. Je pravdou, že v poslednom období musel viac krát zmeniť zamestnanie, ale to bolo spôsobené tým, že pracoval v rôznych pracovných agentúrach, ktoré veľmi často menili pracovné podmienky, miesto výkonu práce, či pracovné ohodnotenie. Zároveň v období pandémie si nemohol nájsť stabilné zamestnanie, keďže oslovení zamestnávateľa mali záujem len na vykrytí práceneschopnosti kmeňových zamestnancov.

9. Otec tvrdil, že jeho čistý zárobok je približne 500 eur mesačne a rozhodne nedosahuje príjem 845 eur. Okresným súdom zdôrazňovaný príjem, ktorý bol základom pre záver o potencialite jeho príjmu, dosahoval v spoločnosti EPF Group, a.s., avšak išlo o sprostredkovanú prácu pri spracovaní hydiny v Mäsokombináte v Horných Salibách. Práve vzhľadom na to, že s danou prácou nemal žiadnu prax a neabsolvoval ani riadne zaškolenie, nedokázal plniť predpísanú normu a zo strany zamestnávateľa bol s ním v skúšobnej dobe pracovný pomer ukončený. V tejto súvislosti dával do pozornosti to, že v danom prípade zamestnal až na južnom Slovensku, čo tiež nesvedčí o tom, že by sa práci vyhýbal.

10. Otec uviedol, že so synom sa stretáva jeho otec (starý otec maloletého), ktorý mu dáva rôzne veci zakúpené otcom, resp. veci, na ktoré prispel i otec. Takto spoločne so starým otcom daroval maloletému D. v poslednej dobe notebook, mobilný telefón a aj finančnú čiastku 300 eur. V snahe zbytočne nevyvolávať emócie medzi rodičmi starý otec neprezentoval pri odovzdávaní darčiekov, že sú (aj) od odvolateľa.

11. Matka žiadala prioritne odvolanie otca odmietnuť, lebo nemá náležitosti podľa § 363 CSP. Domnievala sa, že v odvolaní nie sú uvedené dôvody, pre ktoré otec/odvolateľ považuje napadnuté rozhodnutie za nesprávne a taktiež čoho sa domáha.

12. Pokiaľ dôjde k odvolaciemu prieskumu, navrhovala rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uviedla, že okresný súd náležite aplikoval inštitút potenciality, prihliadol na množstvo otcových zamestnaní a správne vychádzal z príjmu 845 eur mesačne. Otcom uvádzané dôvody, pre ktoré nemohol pokračovať v dotknutom zamestnaní, považovala za „výhovorku školáka“. Vzhľadom na to, že otec je zdravý a „v najlepších rokoch“, nič mu nebráni nájsť si plnohodnotné zamestnanie, v ktorom by dosahoval príjem

vo výške 845 eur mesačne. Matka zotrvala na tom, že starý otec maloletého nikdy ani len nespomenul, že by darčeky pre maloletého D. mali byť aj od jeho otca. Dotknuté tvrdenie odvolateľa označovala za účelové.

13. Na predmetné vyjadrenie k (jeho) odvolaniu už otec nereagoval.

14. Kolízny opatrovník zostal v odvolacom konaní nečinný.

15. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 65 CMP a contrario (z toho titulu nedotknutým zostal výrok o rozvode manželstva účastníkov/rodičov, ktorý nebol odvolaním napadnutý) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) vo výrokoch o osobnej starostlivosti, o zastupovaní maloletého a o neupravení styku otca s ním rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP a v časti o výživnom zmenil podľa § 388 CSP tak, ako je konštatované vo výroku tohto rozhodnutia.

16. Keďže s výnimkou výroku o rozvode manželstva všetky ďalšie výroky napadnutého rozsudku sú vydané vo veciach, o ktorých môže konať súd i bez návrhu, podliehali odvolaciemu prieskumu bez ohľadu na výslovné vymedzenie rozsahu a dôvodov odvolania odvolateľom - otcom. Vzhľadom na to, že predmetom konania pred odvolacím súdom zostali len výroky týkajúce sa úpravy rodičovských práv krajský súd (plnoletých) účastníkov konania označoval prioritne termínmi otec a matka; a nie aj termínmi manželka, resp. manžel.

17. Krajský súd sa stotožnil s rozhodnutím okresného súdu o zverení dieťaťa na čas po rozvode manželstva rodičov do osobnej starostlivosti matky. Matka dlhodobo v plnej miere zabezpečuje bezprostrednú každodennú výchovu a opateru maloletého D., v ktorej starostlivosti neboli zistené nedostatky, ktoré by jej riadny výkon relevantne spochybňovali.

18. Vecne správnym je tiež nadväzujúci výrok o oprávnení matky v bežných veciach zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok. Opodstatneným je v danej spojitosti i použitie termínu „v bežných veciach“, hoci z doslovného znenia § 24 ods. 1 Zákona o rodine by sa mohlo javiť, že rodič, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je/má byť výlučným zástupcom maloletého dieťaťa a výlučným správcom jeho majetku. Uvedené však nekorešponduje s tým, že zákonom priamo definované (§ 28 a § 31 ods. 1 Zákona o rodine) práva druhého rodiča zostávajú zachované. Napríklad aj tento rodič je naďalej (riadnym) zákonným zástupcom maloletého dieťaťa. Racionálnym riešením dotknutej disproporcie v legislatívnom texte je práve použitie predmetnej formulácie akcentujúcej bežné záležitosti.

19. Náležite rozhodol okresný súd i v otázke úpravy styku maloletého D. s otcom, keď túto konkrétne autoritatívne neupravil. V tomto smere bolo významným nielen všeobecné východisko, že prioritnou je dohoda rodičov, ktorá v prípade úpravy stretnutí dieťaťa s rodičom, ktorému nie je zverené do osobnej starostlivosti, ani nevyžaduje „odobrenie“ súdom, ale tiež konkrétnosti súdnej veci zodpovedajúci stav, že otec (osobný) kontakt s maloletým synom aktuálne nevyhľadáva. Je žiaduce dodať, že matka nebráni v stretávaní sa s maloletým ani starému otcovi z otcovej strany.

20. Napriek tomu, že okresný súd najmä v bodoch 27. a 28. odôvodnenia napadnutého rozsudku vysvetlil podstatu princípu potenciality príjmu výživou povinnej osoby, v konkrétnostiach súdnej veci podľa dotknutých všeobecných východísk nepostupoval. S určitým zjednodušením, ale vystihujúcim prístup okresného súdu, možno konštatovať, že okresný súd za potenciálny príjem otca považoval najvyšší príjem, ktorý - navyše len krátkodobo (počas dvoch mesiacov) - v relevantnom období dokázal otec dosiahnuť.

21. Aj v prípade, že by bolo vychádzané z dotknutého príjmu, bolo by nevyhnutné zohľadniť tiež „mínusové položky“ otca, ktoré by boli spojené s predmetným zamestnaním. Pokiaľ by sa úplne prehliadli širšie (svojou povahou skôr sociálne či psychologické) aspekty výkonu práce v mieste výrazne vzdialenom od miesta bydliska otca, ktoré sú spojené s nutnosťou každodenného dochádzania alebo s prácou na tzv. turnusy, okolnosť značne vzdialeného miesta výkonu práce by mala výrazný dopad i na súvisiace výdavky otca; predovšetkým náklady na cestovné, prípadne na ubytovanie. Je pritom nepochybné, že pracovisko v Horných Salibách, kde otec dosahoval dotknutý najvyšší príjem, je výrazne vzdialené od jeho bydliska (cca 150 km).

22. Pri úvahe o výške potenciálneho príjmu je dôležité aj časové hľadisko v tom zmysle, že potenciálny príjem musí byť dotknutá osoba schopná dosahovať dlhodobejšie, resp. trvalejšie. V predmetnom zamestnaní však otec ako osoba bez príslušného vzdelania, či pracovných skúseností a zručností takúto spôsobilosť nevykazoval a práve neschopnosť plniť predpísané normy viedla zamestnávateľa

ku skončeniu pracovného pomeru ešte v skúšobnej dobe. Nebolo pritom ani len tvrdené, že by zamestnávateľ mal ambíciu stabilizovať nových zamestnancov napr. prostredníctvom zaučenia, nižších pracovných noriem v úvodných fázach pracovného pomeru a podobne.

23. V otázke potenciality príjmu otca je nesporné, že nie je limitovaný zdravotnými obmedzeniami. Rovnako nie je limitovaný - na rozdiel od matky - starostlivosťou o inú osobu, čo umožňuje od neho požadovať i dochádzanie za prácou; samozrejme v takomto prípade so zohľadnením minimálne ekonomických súvislostí dochádzania. Naproti tomu jeho potenciál definovaný doterajšími pracovnými skúsenosťami nie je príliš vysoký. V odbore masér, v ktorom získal kvalifikáciu prípravou na budúce povolanie/štúdiom, nepracoval tak dlhé obdobie (čo potvrdzuje tiež matka), že je diskutabilné, či vôbec je ešte možné relevantnejšie na dotknutú kvalifikáciu prihladať. Ustálené neboli ani iné kvalifikačné / odborné predpoklady otca, ktoré by boli na trhu práce významné.

24. Na druhej strane je nutné poukázať na to, že aktuálne v podmienkach Slovenskej republiky je pomerne veľké množstvo neobsadených pracovných pozícií, ktoré nevyžadujú osobitnejšiu kvalifikáciu. Samozrejme, že sa nejedná o lukratívne pracovné miesta, avšak v situácii otca, ktorého odborný pracovný potenciál je pomerne nízky, niet veľmi priestoru na neakceptovanie takýchto pracovných ponúk.

25. Na základe rozoberaných úvah a východísk krajský súd ustálil potenciálny čistý príjem otca v rozmedzí 650 až 700 eur mesačne. Uvedený rozsah príjmu - i s poukazom na aktuálnu výšku minimálnej mzdy - dokáže dosiahnuť aj prácou v menej kvalifikovaných odboroch. Osobitne, ak je namieste od neho požadovať, aby v prípade zamestnania s nižším zárobkom popri hlavnom pracovnom pomere vykonával aj „doplňkovú zárobkovú činnosť“, napr. vo forme prác na dohodu o vykonaní práce, či brigádnickej činnosti.

26. Krajský súd sa nestotožnil s „tabuľkovým spôsobom“ určenia výživného okresným súdom. Hoci sa takéto názory v súdnej praxi či právnej teórii občas objavujú, nemajú oporu v aktuálne účinných zákonných ustanoveniach a ani v ustálenej súdnej praxi (o praxi najvyšších súdnych autorít ani nehovoriac). Ide skôr o námety do odbornej diskusie, úvahy de lege ferenda (do budúca) alebo o štatistické zovšeobecnenie so všetkými k tomu prináležiacimi negatívami. Určujúcimi tak zostávajú individuálne skutkové okolnosti vlastné výlučne a len tej ktorej jednotlivéj súdnej veci.

27. Pokiaľ ide o maloletého D., tento je žiakom základnej školy v mieste bydliska a oproti štandardným výdavkom detí v jeho veku nemá zvýšené výdavky ani v súvislosti so zdravotným stavom či záujmovými aktivitami. Okresným súdom zafinancovaný finančný rámec odôvodnených potrieb maloletého - 280 až 300 eur mesačne - tak (hoci len mierne) prevyšuje stav vyplývajúci zo základných atribútov viažucich sa k osobe maloletého. Nadväzane s prihladením na ustálený potenciálny príjem otca je primeranou sumou výživného, ktorou je otec povinný prispievať na výživu maloletého D. suma 150 eur mesačne, v ktorom smere odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok.

28. Pre úplnosť je žiaduce dodať, že ani krajský súd nepovažoval za preukázané, že by sa na hmotných daroch a finančných príspevkoch, ktoré bezprostredne maloletému poskytol starý otec, podieľal aj otec. Z daného titulu na ne v rámci určenia rozsahu vyživovacej povinnosti neprihliadal

29. V zmysle § 396 ods. 1, 2 CSP krajský súd rozhodoval o trovách celého (prvoinštančného i odvolacieho) konania. Vzhľadom na § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu, keďže v súdnej veci nie sú dané (a účastníkmi ani len tvrdené) žiadne zákonné alebo konkrétne skutkové podmienky na iné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania.

30. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.